

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଉପନିଷଦ

(ଉପନିଷତ୍)

Upanishad / उपनिषत्

୧୦୮ ଉପନିଷଦ (ଭାଗ - ୨)

108 Upanishad (Vol – 2)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

ବେଦ ଉପନିଷଦ

ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ 'ବେଦ ଯୁଗ'ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପନିଷଦ 'ଷଦ' ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଅଛି, ଷଦ ଅର୍ଥାତ 'ବସିବା', ଏଥିରେ ପୂର୍ବରେ 'ଉପ' ଓ 'ନି' କୁ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ 'ଉପ' ର ଅର୍ଥ ପାଖରେ , 'ନି' ର ଅର୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, ତେଣୁ ଉପ-ନି-ଷଦ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବା, ଅର୍ଥାତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା । ଉପନିଷଦକୁ ବେଦର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର ବା ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେହେତୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ବେଦର ଅନ୍ତ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ 'ବେଦାନ୍ତ' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ 'ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା' ଓ 'ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହାକୁ ଅନେକ ଗବେଷକ ବା ପଣ୍ଡିତ ବା ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥା – 'ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହାକୁ 'ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' କହିଛନ୍ତି, 'ମାକ୍ଷ ମୁଲ୍ଲେର୍' ଓ 'ପାଉଲ୍ ଦେଉସାନ୍' ଏହାକୁ 'ଗୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା', ଓ 'ପାଟ୍ରିକ୍ ଓଲିଭେଲ୍ଲେ' 'ଲୁକ୍କାୟିତ ଅର୍ଥ', ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଗୁରୁଭକ୍ତି ଠିକ ରହୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଉପନିଷଦ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ "ଗୁପ୍ତ ବିଦ୍ୟା" କୁହାଯାଏ ।

ଇତିହାସକାର ଓ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦରେ ସମୁଦାୟ ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହିସବୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦ ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଭକ୍ତିକରଣର ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ । ଅର୍ଥାତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦର ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି । (ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ ପାଇ ପାରିବେ)

ଏସବୁ ଉପନିଷଦ ଭିତରୁ ଦଶୋପନିଷଦ, ଅର୍ଥାତ ୧୦ଟି ଉପନିଷଦକୁ 'ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ' ଭାବରେ ମାନନ୍ତି, ଏଥିରେ, ପରେ ଆଉ ୩ଟି ଉପନିଷଦ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ୧୩ଟି କରିଦିଆଗଲା । ତେଣୁ ୧୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - (ଦଶୋପନିଷଦ) - ଈଶ, କେନ, କଠ, ପ୍ରଶ୍ନ, ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଐତରେୟ, ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ ଓ ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, (ଅତିରିକ୍ତ) - କୌଷୀତକି, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଓ ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ।

ବେଦ - ଉପନିଷଦ ସଂଗଠନ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଉକ୍ ବେଦ	୧୦	ଐତରେୟ, କୌଷୀତକି	ଆତ୍ମବୋଧ, ମୁକ୍ତଲ	ନିର୍ବାଣ	ତ୍ରିପୁରା, ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବହୁତ,	-	ଅକ୍ଷମାଳିକା	ନାଦବିନ୍ଦୁ
ସାମବେଦ	୧୨	ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ, କେନ	ବକ୍ରସୂତୀ, ମହା, ସାବିତ୍ରୀ,	ଆରୁଣେୟ, ମୈତ୍ରେୟ, ସଂନ୍ୟାସ, କୁଣ୍ଡିକା	-	ବାସୁଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ	ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜୀବା ଲ, ଜବାଳି	ଯୋଗଚୂଡ଼ାମଣି, ଦର୍ଶନ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	୩୨	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର, ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ,	ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍ୱୟ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି	ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶ୍ରୁତି	ସରସ୍ୱତୀ ରହସ୍ୟ	ନାରାୟଣ, କଳି ସତ୍ତରଣ	କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ	ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ଯୋଗତତ୍ତ୍ୱ, ଯୋଗଶିଖା, ଯୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	୧୮	ଇଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ମୁକ୍ତିକା	ଜୀବାଲ, ଭିକ୍ଷୁକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ୟାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଶାବ୍- ୟାୟନୀୟ,	-	ତାରସାର	-	ଅଦ୍-ବୟ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ-ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ଧ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଅଥର୍ବ ବେଦ	୩୨	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ,	ଆତ୍ମା, ସୂକ୍ଷ୍ମ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର	ଆଶ୍ୱମେଧ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରବ୍ରହ୍ମ,	ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ	ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ- ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୃୟଗ୍ରୀବ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼	ଅଥର୍ବସିରସ, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଳ, ଶରଭ, ଭୃଗୁଜାବାଳ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବ ଶୀର୍ଷ	ଶାନ୍ତିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ
ସମୁଦାୟ	୧୦୮	୧୩	୨୧	୧୯	୮	୧୪	୧୩	୨୦

ପ୍ରୀୟ ପାଠକ,

ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ତୃଟିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହା କେବଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ଅଟେ । ଏହି ଉପନିଷଦ ସଂସ୍କରଣରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ" ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ସମସ୍ତ ସାବଧାନ, ଓ ଯତ୍ନର ସହିତ ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ୍ ବା ତୃଟି ରହିଥାଇପାରେ, ଯଦି କିଛି ତୃଟି ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ, ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା

ସାମାନ୍ୟ ଉପନିଷଦ

(Minor Upanishad)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଉପନିଷଦ

(Adhyaatmopanisat / Adhyaatma Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,

ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଅଧ୍ୟାତ୍ମୋପନିଷଦ୍ / ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ଅଧ୍ୟାତ୍ମୋପନିଷଦ୍ ॥

ଯତ୍ରାତ୍ମୟାମ୍ୟାଦିଭେଦସ୍ତତ୍ତତୋ ନ ହି ଯୁଜ୍ୟତେ ।

ନିର୍ଭେଦଂ ପରମାଦୈତଂ ସ୍ୱମାତ୍ରମବଶିଷ୍ୟତେ ॥

ଓଁ ପୂର୍ଣ୍ଣମଦଃ ପୂର୍ଣ୍ଣମିଦଂ ପୂର୍ଣ୍ଣାତ୍-ପୂର୍ଣ୍ଣମୁଦତ୍ୟତେ ।

ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମାଦାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମେବାବଶିଷ୍ୟତେ ॥

ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥ ଅନ୍ତଃଶରୀରେ ନିହିତୋ ଗୁହ୍ୟାୟାମଜ ଏକୋ ନିତ୍ୟମସ୍ୟ

ପୃଥିବୀ ଶରୀରଂ ଯଃ ପୃଥିବୀମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟଂ ପୃଥିବୀ ନ ବେଦ ।

ୟସ୍ୟାପଃ ଶରୀରଂ ଯୋ ଅପୋଃନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟମାପୋ ନ ବିଦୁଃ ।

ୟସ୍ୟ ତେଜଃ ଶରୀରଂ ଯସ୍ତେଜୋଃନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟଂ ତେଜୋ ନ ବେଦ ।

ୟସ୍ୟ ବାୟୁଃ ଶରୀରଂ ଯୋ ବାୟୁମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟଂ ବାୟୁର୍ନ ବେଦ ।

ୟସ୍ୟାକାଶଃ ଶରୀରଂ ଯ ଆକାଶମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟମାକାଶୋ ନ ବେଦ ।

ୟସ୍ୟ ମନଃ ଶରୀରଂ ଯୋ ମନୋଃନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟଂ ମନୋ ନ ବେଦ ।

ୟସ୍ୟ ବୁଦ୍ଧିଃ ଶରୀରଂ ଯୋ ବୁଦ୍ଧିମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟଂ ବୁଦ୍ଧିର୍ନ ବେଦ ।

ୟସ୍ୟାହଂକାରଃ ଶରୀରଂ ଯୋହଂକାରମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟମହଂକାରୋ ନ ବେଦ ।

ୟସ୍ୟ ଚିତ୍ତଂ ଶରୀରଂ ଯଚ୍ଚିତ୍ତମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟଂ ଚିତ୍ତଂ ନ ବେଦ ।

ୟସ୍ୟାବ୍ୟକ୍ତଂ ଶରୀରଂ ଯୋବ୍ୟକ୍ତମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟମବ୍ୟକ୍ତଂ ନ ବେଦ ।

ୟସ୍ୟାକ୍ଷରଂ ଶରୀରଂ ଯୋକ୍ଷରମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟମକ୍ଷରଂ ନ ବେଦ ।

ୟସ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁଃ ଶରୀରଂ ଯୋ ମୃତ୍ୟୁମନ୍ତରେ ସଂଚରନ୍ୟଂ ମୃତ୍ୟୁର୍ନ ବେଦ ।

ସ ଏଷ ସର୍ବଭୂତାନ୍ତରାତ୍ମାଃପହତପାପ୍ତା ଦିବ୍ୟୋ ଦେବ ଏକୋ ନାରାୟଣଃ ।

ଅହଂ ମମେତି ଯୋ ଭାବୋ ଦେହାକ୍ଷାଦାବନାତ୍ମନି ।
ଅଧ୍ୟାସୋଽୟଂ ନିରସ୍ତବ୍ୟୋ ବିଦୁଷା ବ୍ରହ୍ମନିଷ୍ଠୟା ॥ ୧ ॥

ଜ୍ଞାତ୍ୱା ସ୍ୱଂ ପ୍ରତ୍ୟଗାତ୍ମାନଂ ବୁଦ୍ଧିତଦ୍ୱିତ୍ୱାକ୍ଷିପ୍ତମ୍ ।
ସୋଽହମିତ୍ୟେବ ତଦ୍ୱୃତ୍ତ୍ୟା ସ୍ୱାନ୍ୟତ୍ରାତ୍ମମତିଂ ତ୍ୟଜେତ୍ ॥ ୨ ॥

ଲୋକାନୁବର୍ତ୍ତନଂ ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱା ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱା ଦେହାନୁବର୍ତ୍ତନମ୍ ।
ଶାସ୍ତ୍ରାନୁବର୍ତ୍ତନଂ ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱା ସ୍ୱାଧ୍ୟାସାପନୟଂ କୁରୁ ॥ ୩ ॥

ସ୍ୱାତ୍ମନ୍ୟେବ ସଦା ସ୍ଥିତ୍ୟା ମନୋ ନଶ୍ୟତି ଯୋଗିନଃ ।
ଯୁକ୍ତ୍ୟା ଶୁଦ୍ଧ୍ୟା ସ୍ୱାନୁଭୂତ୍ୟା ଜ୍ଞାତ୍ୱା ସାର୍ବାତ୍ମ୍ୟମାତ୍ମନଃ ॥ ୪ ॥

ନିଦ୍ରାୟା ଲୋକବାର୍ତ୍ତାୟାଃ ଶବ୍ଦାଦେରାତ୍ମବିସ୍ମୃତେଃ ।
କୃତିନ୍ନାବସରଂ ଦତ୍ତ୍ୱା ଚିତ୍ତୟାତ୍ମାନମାତ୍ମନି ॥ ୫ ॥

ମାତାପିତ୍ରୋର୍ମଲୋଦ୍-ଭୂତଂ ମଲମାଂସମୟଂ ବପୁଃ ।
ତ୍ୟକ୍ତ୍ୱା ଚଣ୍ଡାଲବଦ୍ୱରଂ ବ୍ରହ୍ମଭୂୟ କୃତୀ ଭବ ॥ ୬ ॥

ଘଟାକାଶଂ ମହାକାଶ ଇବାତ୍ମାନଂ ପରାତ୍ମନି ।
ବିଲାପ୍ୟାଖଣ୍ଡଭାବେନ ତୁଷ୍ଟୀଂ ଭବ ସଦା ମୁନେ ॥ ୭ ॥

ସ୍ୱପ୍ରକାଶମପିଷ୍ଠାନଂ ସ୍ୱୟଂ ଭୂୟ ସଦାତ୍ମନା ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡମପି ପିଣ୍ଡାଣ୍ଡଂ ତ୍ୟଜ୍ୟତାଂ ମଲଭାଣ୍ଡବତ୍ ॥ ୮ ॥

ଚିଦାତ୍ମନି ସଦାନନ୍ଦେ ଦେହରୂଢାମହଂସିୟମ୍ ।
ନିବେଶ୍ୟ ଲିଙ୍ଗମୁତ୍ପତ୍ତ୍ୟ କେବଲୋ ଭବ ସର୍ବଦା ॥ ୯ ॥

ଯୁତ୍ରିଷ ଜଗଦାତ୍ମାସୋ ଦର୍ପଶାନ୍ତଃପୁରଂ ଯୁଥା ।
ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମାହମିତି ଜ୍ଞାତ୍ବା କୃତକୃତ୍ୟୋ ଭବାନଘ ॥ ୧୦ ॥

ଅହଂକାରଗ୍ରହାନ୍ନୁକ୍ତଃ ସ୍ୱରୂପମୁପପଦ୍ୟତେ ।
ଚନ୍ଦ୍ରବଦ୍ଧିମଲଃ ପୂର୍ଣ୍ଣଃ ସଦାନନ୍ଦଃ ସ୍ୱୟଂପ୍ରଭଃ ॥ ୧୧ ॥

କ୍ରିୟାନାଶାଦ୍-ଭବେତିଚ୍ଛାନାଶୋଽସ୍ମାଦ୍ୱାସନାକ୍ଷୟଃ ।
ବାସନାପ୍ରକ୍ଷୟୋ ମୋକ୍ଷଃ ସା ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତିରିକ୍ଷ୍ୟତେ ॥ ୧୨ ॥

ସର୍ବତ୍ର ସର୍ବତଃ ସର୍ବବ୍ରହ୍ମମାତ୍ରାବଲୋକନମ୍ ।
ସଦ୍-ଭାବଭାବାନାଦାର୍ଦ୍ଧ୍ୟାଦ୍ୱାସନାଲୟମଶ୍ରୁତେ ॥ ୧୩ ॥

ପ୍ରମାଦୋ ବ୍ରହ୍ମନିଷ୍ଠାୟାଂ ନ କର୍ତବ୍ୟଃ କଦାଚନ ।
ପ୍ରମାଦୋ ମୃତ୍ୟୁରିତ୍ୟାଦୁର୍ବିଦ୍ୟାୟାଂ ବ୍ରହ୍ମବାଦିନଃ ॥ ୧୪ ॥

ଯୁଥାଽପକୃଷ୍ଟଂ ଶୈବାଲଂ କ୍ଷଣମାତ୍ରଂ ନ ତିଷ୍ଠତି ।
ଆବୃଣୋତି ତଥା ମାୟା ପ୍ରାଜ୍ଞଂ ବାପି ପରାତ୍-ମୁଖମ୍ ॥ ୧୫ ॥

ଜୀବତୋ ଯୁସ୍ୟ କୈବଲ୍ୟଂ ବିଦେହୋଽପି ସ କେବଲଃ ।
ସମାଧିନିଷ୍ଠତାମେତ୍ୟ ନିର୍ବିକଲ୍ଲୋ ଭବାନଘ ॥ ୧୬ ॥

ଅଜ୍ଞାନହୃଦୟଗ୍ରନ୍ଥେର୍ନିଃଶେଷବିଲୟସ୍ତଦା ।
ସମାଧିନା ବିକଲ୍ଲେନ ଯଦାଽଦ୍ୱୈତାତ୍ମଦର୍ଶନମ୍ ॥ ୧୭ ॥

ଅତ୍ରାତ୍ମତ୍ତ୍ୱଂ ଦୃଢୀକୂର୍ବନ୍ନହମାଦିଷ୍ଠୁ ସଂତ୍ୟଜନ୍ ।
ଭଦ୍ରାସୀନତୟା ତେଷୁ ତିଷ୍ଠେଦ୍ଧଟପଟାଦିବତ୍ ॥ ୧୮ ॥

ବ୍ରହ୍ମାଦିସ୍ତମ୍ଭପର୍ଯ୍ୟନ୍ତଂ ମୃଷାମାତ୍ରା ଉପାଧୟଃ ।
ତତଃ ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ସ୍ୱମାତ୍ମାନଂ ପଶ୍ୟେଦେକାତ୍ମନା ସ୍ଥିତମ୍ ॥ ୧୯ ॥

ସ୍ୱୟଂ ବ୍ରହ୍ମା ସ୍ୱୟଂ ବିଷ୍ଣୁଃ ସ୍ୱୟମିନ୍ଦ୍ରଃ ସ୍ୱୟଂ ଶିବଃ ।
ସ୍ୱୟଂ ବିଶ୍ୱମିଦଂ ସର୍ବଂ ସ୍ୱସ୍ଥାଦନ୍ୟନ୍ନ କିଂଚନ ॥ ୨୦ ॥

ସ୍ୱାତ୍ମନ୍ୟାରୋପିତାଶେଷାଭାସବସ୍ତୁନିରାସତଃ ।
ସ୍ୱୟମେବ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ପୂର୍ଣ୍ଣମଦ୍ୱୟମକ୍ରିୟମ୍ ॥ ୨୧ ॥

ଅସକ୍ରଲ୍ଲୋ ବିକଲ୍ଲୋଽୟଂ ବିଶ୍ୱମିତ୍ୟେକବସ୍ତୁନି ।
ନିର୍ବିକାରେ ନିରାକାରେ ନିର୍ବିଶେଷେ ଭିଦା କୁତଃ ॥ ୨୨ ॥

ଦ୍ରଷ୍ଟୃଦର୍ଶନଦୃଶ୍ୟାଦିଭାବଶୂନ୍ୟେ ନିରାମୟେ ।
କଲ୍ଲାଣ୍ଟବ ଇବାତ୍ୟନ୍ତଂ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣେ ଚିଦାତ୍ମନି ॥ ୨୩ ॥

ତେଜସୀବ ତମୋ ଯତ୍ର ବିଲୀନଂ ଭ୍ରାନ୍ତିକାରଣମ୍ ।
ଅଦ୍ୱିତୀୟେ ପରେ ତତ୍ତ୍ୱେ ନିର୍ବିଶେଷେ ଭିଦା କୁତଃ ॥ ୨୪ ॥

ଏକାତ୍ମକେ ପରେ ତତ୍ତ୍ୱେ ଭେଦକର୍ତ୍ତା କଥଂ ବସେତ୍ ।
ସୁଷୁପ୍ତୌ ସୁଖମାତ୍ରାୟାଂ ଭେଦଃ କେନାବଲୋକିତଃ ॥ ୨୫ ॥

ଚିତ୍ତମୂଲୋ ବିକଲ୍ଲୋଽୟଂ ଚିତ୍ତାଭାବେ ନ କଣ୍ଠନ ।
ଅତଶ୍ଚିତ୍ତଂ ସମାଧେହି ପ୍ରତ୍ୟଗ୍ଭୂପେ ପରାତ୍ମନି ॥ ୨୬ ॥

ଅଖଣ୍ଡାନନ୍ଦମାତ୍ମାନଂ ବିଜ୍ଞାୟ ସ୍ୱସ୍ମରୂପତଃ ।
ବହିରନ୍ତଃସଦାନନ୍ଦରସାସ୍ୱାଦନମାତ୍ମନି ॥ ୨୭ ॥

ବୈରାଗ୍ୟସ୍ୟ ଫଳଂ ବୋଧୋ ବୋଧସ୍ୟୋପରତିଃ ଫଳମ୍ ।
ସ୍ଥାନନ୍ଦାନୁଭବାଚ୍ଛାନ୍ତିରେଷୈବୋପରତେଃ ଫଳମ୍ ॥ ୨୮ ॥

ୟଦ୍ଭ୍ୟାସରୋଽଭାବେ ପୂର୍ବରୂପଂ ତୁ ନିଷ୍କଳମ୍ ।
ନିବୃତ୍ତିଃ ପରମା ତୃପ୍ତିରାନନ୍ଦୋଽନୁପମଃ ସ୍ବତଃ ॥ ୨୯ ॥

ମାୟୋପାଧିର୍ଜଗଦ୍ୟୋନିଃ ସର୍ବଜ୍ଞତ୍ବାଦିଲକ୍ଷଣଃ ।
ପାରୋକ୍ଷ୍ୟଶବଳଃ ସତ୍ୟାଦ୍ୟାତ୍ମକସ୍ତୁପଦାଭିଧଃ ॥ ୩୦ ॥

ଆଲମ୍ବନତୟା ଭାତି ଯୋଃସ୍ମତ୍-ପ୍ରତ୍ୟୟଶବ୍ଦୟୋଃ ।
ଅନ୍ତଃକରଣସଂଭିନ୍ନବୋଧଃ ସତ୍ତ୍ଵଂପଦାଭିଧଃ ॥ ୩୧ ॥

ମାୟାବିଦ୍ୟେ ବିଦ୍ରାୟୈବ ଉପାଧୀ ପରଜୀବୟୋଃ ।
ଅଖଣ୍ଡଂ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଂ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ବିଲକ୍ଷ୍ୟତେ ॥ ୩୨ ॥

ଇଦ୍ମଂ ବାକ୍ୟୈସ୍ତଥାଂର୍ଥାନୁସଂଧାନଂ ଶ୍ରବଣଂ ଭବେତ୍ ।
ଯୁକ୍ତ୍ୟା ସଂଭାବିତତ୍ତ୍ଵାନୁସଂଧାନଂ ମନନଂ ତୁ ତତ୍ ॥ ୩୩ ॥

ତାଭ୍ୟାଂ ନିର୍ବିଚ୍ଛିନ୍ନସ୍ତେଽର୍ଥେ ଚେତସଃ ସ୍ଥାପିତସ୍ୟ ଯତ୍ ।
ଏକତାନତ୍ତ୍ଵମେତଦ୍ଧି ନିଦିଧ୍ୟାସନମୁଚ୍ୟତେ ॥ ୩୪ ॥

ଧ୍ୟାତୃଧ୍ୟାନେ ପରିତ୍ୟଜ୍ୟ କ୍ରମାଞ୍ଜୟୈକଗୋଚରମ୍ ।
ନିବାତଦୀପବଚ୍ଛିତ୍ତଂ ସମାଧିରଭିଧୀୟତେ ॥ ୩୫ ॥

ବୃତ୍ତୟସ୍ତୁ ତଦାନୀମପ୍ୟଜ୍ଞାତା ଆତ୍ମଗୋଚରାଃ ।
ସ୍ମରଣାଦନୁମୀୟନ୍ତେ ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତିତସ୍ୟ ସମୁତ୍ପତ୍ତାଃ ॥ ୩୬ ॥

ଅନାଦାବିହ ସଂସାରେ ସଂଚିତାଃ କର୍ମକୋଟୟଃ ।
ଅନେନ ବିଲୟଂ ଯାନ୍ତି ଶୁଦ୍ଧୋ ଧର୍ମୋ ବିବର୍ଧତେ ॥ ୩୭ ॥

ଧର୍ମମେଘମିମଂ ପ୍ରାହୁଃ ସମାଧିଂ ଯୋଗବିଭ୍ରମାଃ ।
ବର୍ଷତ୍ୟେଷ ଯଥା ଧର୍ମାମୃତଧାରାଃ ସହସ୍ରଶଃ ॥ ୩୮ ॥

ଅମୁନା ବାସନାଜାଲେ ନିଃଶେଷଂ ପ୍ରବିଲାୟିତେ ।
ସମୁଲ୍ଲୋନ୍ମୁଲିତେ ପୁଣ୍ୟପାପାଶ୍ୟେ କର୍ମସଂଚୟେ ॥ ୩୯ ॥

ବାକ୍ୟମପ୍ରତିବନ୍ଧଂ ସତ୍-ପ୍ରାକ୍ପରୋକ୍ଷାବଭାସିତେ ।
କରାମଲକବଦ୍ଘୋଧମପରୋକ୍ଷଂ ପ୍ରସ୍ତୁୟତେ ॥ ୪୦ ॥

ବାସନାନୁଦୟୋ ଭୋଗ୍ୟ ବୈରାଗ୍ୟସ୍ୟ ତଦାବଧିଃ ।
ଅହଂଭାବୋଦୟାଭାବୋ ବୋଧସ୍ୟ ପରମାବଧିଃ ॥ ୪୧ ॥

ଲୀନବୃତ୍ତେରନୁପୃଞ୍ଚିର୍ମୟାଦୋପରତେଷୁ ସା ।
ସ୍ଥିତପ୍ରଜ୍ଞୋ ଯତିରୟଂ ଯଃ ସଦାନନ୍ଦମଶ୍ରୁତେ ॥ ୪୨ ॥

ବ୍ରହ୍ମଣ୍ୟେବ ବିଲୀନାତ୍ମା ନିର୍ବିକାରୋ ବିନିଷ୍ପ୍ରୟଃ ।
ବ୍ରହ୍ମାତ୍ମନୋଃ ଶୋଧିତୟୋରେକଭାବାବଗାହିନି ॥ ୪୩ ॥

ନିର୍ବିକଳ୍ପା ଚ ଚିନ୍ତାତ୍ରା ବୃତ୍ତିଃ ପ୍ରଜ୍ଞେତି କଥ୍ୟତେ ।
ସା ସର୍ବଦା ଭବେଦ୍ୟସ୍ୟ ସ ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତ ଇଷ୍ୟତେ ॥ ୪୪ ॥

ଦେହେନ୍ଦ୍ରିୟେଷ୍ଟହଂଭାବ ଇଦଂଭାବସ୍ତଦନ୍ୟକେ ।
ୟସ୍ୟ ନୋ ଭବତଃ କ୍ୱାପି ସ ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତ ଇଷ୍ୟତେ ॥ ୪୫ ॥

ନ ପ୍ରତ୍ୟଗ୍-ବ୍ରହ୍ମଣୋର୍ଭେଦଂ କଦାପି ବ୍ରହ୍ମସର୍ଗୟେଃ ।
ପ୍ରଜ୍ଜୟା ଯୋ ବିଜାନାତି ସ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତ ଇଷ୍ୟତେ ॥ ୪୬ ॥

ସାଧୁଭିଃ ପୂଜ୍ୟମାନେଃସ୍ଥିନ୍‌ପୀତ୍ୟମାନେଃପି ଦୁର୍ଜନୈଃ ।
ସମଭାବୋ ଭବେଦ୍ୟସ୍ୟ ସ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତ ଇଷ୍ୟତେ ॥ ୪୭ ॥

ବିଜ୍ଞାତବ୍ରହ୍ମତତ୍ତ୍ୱସ୍ୟ ଯଥାପୂର୍ବଂ ନ ସଂସୃତିଃ ।
ଅସ୍ତି ଚେନ୍ନ ସ ବିଜ୍ଞାତବ୍ରହ୍ମଭାବୋ ବହିର୍ମୁଖଃ ॥ ୪୮ ॥

ସୁଖାଦ୍ୟନ୍ତୁଭବୋ ଯାବତ୍ତାବତ୍-ପ୍ରାରବ୍ଧମିଷ୍ୟତେ ।
ଫଲୋଦୟଃ କ୍ରିୟାପୂର୍ବୋ ନିଷ୍ପ୍ରୟୋ ନହି କୁତ୍ରଚିତ୍ ॥ ୪୯ ॥

ଅହଂବ୍ରହ୍ମେତିବିଜ୍ଞାନାତ୍ କଳ୍ପକୋଟିଶତାର୍ଜତମ୍ ।
ସଂଚିତଂ ବିଲୟଂ ଯାତି ପ୍ରବୋଧାସ୍ତ୍ୱପ୍ନକର୍ମବତ୍ ॥ ୫୦ ॥

ସ୍ୱପନସଙ୍ଗମୁଦାସୀନଂ ପରିଜ୍ଞାୟ ନଭୋ ଯଥା ।
ନ ଶ୍ଳିଷ୍ୟତେ ଯତିଃ କିଂଚିଦ୍ଭାବିତ୍-ଭାବିକର୍ମଭିଃ ॥ ୫୧ ॥

ନ ନଭୋ ଘଟୟୋଗେନ ସୁରାଗନ୍ଧେନ ଲିପ୍ୟତେ ।
ତଥାଽଽତ୍ମୋପାଧିୟୋଗେନ ତଦର୍ମୋ ନୈବ ଲିପ୍ୟତେ ॥ ୫୨ ॥

ଜ୍ଞାନୋଦୟାତ୍-ପୁରାଽଽରବ୍ଧଂ କର୍ମ ଜ୍ଞାନାନ୍ନ ନଶ୍ୟତି ।
ଅଦତ୍ତା ସ୍ୱପଲଂ ଲକ୍ଷ୍ୟମୁଦିଶ୍ୟୋସ୍ତୃଷ୍ଟବାଶବତ୍ ॥ ୫୩ ॥

ବ୍ୟାଘ୍ରବୁଦ୍ଧ୍ୟା ବିନିର୍ମୁକ୍ତୋ ବାଶଃ ପଶ୍ଚାତ୍ତୁ ଗୋମତୌ ।
ନ ତିଷ୍ଠତି ଭିନତ୍ୟେବ ଲକ୍ଷ୍ୟଂ ବେଗେନ ନିର୍ଭରମ୍ ॥ ୫୪ ॥

ଅଜରୋଽସ୍ତ୍ରମରୋଽସ୍ତ୍ରୀତି ଯୁ ଆତ୍ମାନଂ ପ୍ରପଦ୍ୟତେ ।
ତଦାତ୍ମନା ତିଷ୍ଠତୋଽସ୍ୟ କୁତଃ ପ୍ରାରବ୍ଧକଳ୍ପନା ॥ ୫୫ ॥

ପ୍ରାରବ୍ଧଂ ସିଦ୍ଧ୍ୟତି ତଦା ଯଦା ଦେହାତ୍ମନା ସ୍ଥିତିଃ ।
ଦେହାତ୍ମଭାବୋ ନୈବେଷ୍ଠଃ ପ୍ରାରବ୍ଧଂ ତ୍ୟଜ୍ୟତାମତଃ ॥ ୫୬ ॥

ପ୍ରାରବ୍ଧକଳ୍ପନାପ୍ୟସ୍ୟ ଦେହସ୍ୟ ଭ୍ରାନ୍ତିରେବ ହି ॥ ୫୭ ॥

ଅଧ୍ୟାସ୍ତସ୍ୟ କୁତସ୍ତତ୍ତ୍ୱମସତ୍ୟସ୍ୟ କୁତୋ ଜନିଃ ।
ଅଜାତସ୍ୟ କୁତୋ ନାଶଃ ପ୍ରାରବ୍ଧମସତଃ କୁତଃ ॥ ୫୮ ॥

ଜ୍ଞାନେନାଜ୍ଞାନକାର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ସମୂଲସ୍ୟ ଲୟୋ ଯଦି ।
ତିଷ୍ଠତ୍ୟୟଂ କଥଂ ଦେହ ଇତି ଶଙ୍କାବତୋ ଜଡାନ୍ ।
ସମାଧାତୁଂ ବାହ୍ୟଦୃଷ୍ଟ୍ୟା ପ୍ରାରବ୍ଧଂ ବଦତି ଶୁଚିଃ ॥ ୫୯ ॥

ନ ତୁ ଦେହାଦିସତ୍ୟତ୍ୱବୋଧନାୟ ବିପଶ୍ଚିତାମ୍ ।
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣମନାଦ୍ୟତ୍ତମପ୍ରମେୟମବିକ୍ରିୟମ୍ ॥ ୬୦ ॥

ସଦ୍ଭବଂ ଚିଦ୍ଭବଂ ନିତ୍ୟମାନନ୍ଦଘନମବ୍ୟୟମ୍ ।
ପ୍ରତ୍ୟାଶେକରସଂ ପୂର୍ଣ୍ଣମନନ୍ତଂ ସର୍ବତୋମୁଖମ୍ ॥ ୬୧ ॥

ଅହେୟମନୁପାଦେୟମନାଧେୟମନାଶ୍ରୟମ୍ ।
ନିର୍ଗୁଣଂ ନିଷ୍ପ୍ରୟଂ ସୁକ୍ଷ୍ମଂ ନିର୍ବିକଳ୍ପଂ ନିରଞ୍ଜନମ୍ ॥ ୬୨ ॥

ଅନିରୂପ୍ୟସ୍ୱରୂପଂ ଯନ୍ତୁନୋବାଚାମଗୋଚରମ୍ ।
ସସ୍ରମୃଦ୍ଧଂ ସ୍ୱତଃସିଦ୍ଧଂ ଶୁଦ୍ଧଂ ବ୍ରହ୍ମମନୋଦୃଶମ୍ ।
ଏକମେବାଦ୍ୟୟଂ ବ୍ରହ୍ମ ନେହ ନାନାସ୍ତି କିଂଚନ ॥ ୬୩ ॥

ସ୍ୱାନୁଭୂତ୍ୟା ସ୍ୱୟଂ ଜ୍ଞାତ୍ୱା ସ୍ୱମାତ୍ମାନମଖଣ୍ଡିତମ୍ ।
ସସିଦ୍ଧଃ ସୁସୁଖଂ ତିଷ୍ଠ ନିର୍ବିକଳ୍ମାତ୍ମନାତ୍ମନି ॥ ୨୪ ॥

କ୍ୱ ଗତଂ କେନ ବା ନୀତଂ କୁତ୍ର ଲୀନମିଦଂ ଜଗତ୍ ।
ଅଧୁନୈବ ମୟା ଦୃଷ୍ଟଂ ନାସ୍ତି କିଂ ମହଦଦ୍-ଭୂତମ୍ ॥ ୨୫ ॥

କିଂ ହେୟଂ କିମୁପାଦେୟଂ କିମନ୍ୟକ୍ରିଂ ବିଲକ୍ଷଣମ୍ ।
ଅଖଣ୍ଡାନନ୍ଦପୀୟୂଷପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ରହ୍ମମହାର୍ଣ୍ଣବେ ॥ ୨୬ ॥

ନ କିଂଚିଦତ୍ର ପଶ୍ୟାମି ନ ଶୃଣୋମି ନ ବେଦ୍ମ୍ୟହମ୍ ।
ସ୍ୱାତ୍ମନୈବ ସଦାନନ୍ଦରୂପେଶାସ୍ମି ସ୍ୱଲକ୍ଷଣଃ ॥ ୨୭ ॥

ଅସଙ୍ଖୋଽହମନଙ୍ଖୋଽହମଲିଙ୍ଗୋଽହମହଂ ହରିଃ ।
ପ୍ରଶାନ୍ତୋଽହମନନ୍ତୋଽହଂ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣଶ୍ଚିରନ୍ତନଃ ॥ ୨୮ ॥

ଅକର୍ତ୍ତାଽହମଭୋକ୍ତାଽହମବିକାରୋଽହମବ୍ୟୟଃ ।
ଶୂଦ୍ଧୋ ବୋଧସ୍ୱରୂପୋଽହଂ କେବଲୋଽହଂ ସଦାଶିବଃ ॥ ୨୯ ॥

ଏତାଂ ବିଦ୍ୟାମପାନ୍ତରତମାୟା ଦଦୌ । ଅପାନ୍ତରତମୋ ବ୍ରହ୍ମଣେ ଦଦୌ ।
ବ୍ରହ୍ମା ଘୋରାଙ୍ଗିରସେ ଦଦୌ । ଘୋରାଙ୍ଗିରା ରୈକ୍ତାୟା ଦଦୌ । ରୈକ୍ତୋ ରାମାୟା ଦଦୌ ।
ରାମଃ ସର୍ବେଭ୍ୟା ଭୂତେଭ୍ୟା ଦଦାବିତ୍ୟେତନ୍ନିର୍ବାଣାନୁଶାସନଂ
ବେଦାନୁଶାସନଂ ବେଦାନୁଶାସନମିତ୍ୟୁପନିଷତ୍ ॥ ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥ ୩୦ ॥

ଓଁ ପୂର୍ଣ୍ଣମଦଃ ପୂର୍ଣ୍ଣମିଦଂ ପୂର୍ଣ୍ଣାତ୍-ପୂର୍ଣ୍ଣମୁଦତ୍ୟତେ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମାଦାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମେବାବଶିଷ୍ୟତେ ॥ ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

॥ ଇତି ଅଧ୍ୟାତ୍ମୋପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ॥

